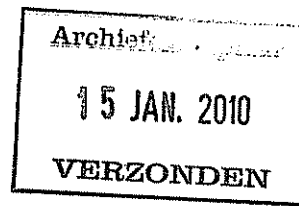

Aan de Provinciale Staten van Zuid-Holland
Afdeling Ruimte en Wonen
T.a.v. de heer E.R. de Waard
Postbus 90602
2509 LP Den Haag

Leiden: 15 januari 2010
Kenmerk: 10/0059

Contact: Jeroen Ververs
Telefoon: (071) 523 90 78
E-mail: jververs@hollandrijnland.net
Bijlage: -

Onderwerp: Zienswijze van de regio Holland Rijnland op ontwerp Provinciale Structuurvisie en ontwerp Verordening Ruimte

Geachte statenleden,

Graag maken wij gebruik van de mogelijkheid die u ons biedt om als samenwerkingsverband Holland Rijnland, onze zienswijze in te dienen op de Provinciale Structuurvisie (PSV) en de Ontwerp Verordening Ruimte (VR), beiden vastgesteld op 3 november 2009. Allereerst onze complimenten voor het geleverde werk binnen de provincie. Er is een duidelijke kwaliteitsslag gemaakt ten opzichte van de vorige versie van de Structuurvisie, daterend van 28 april 2009.

Binnen onze regio hebben wij de afspraak gemaakt dat Holland Rijnland reageert op hoofdlijnen: zaken die binnen de regio spelen en zijn vastgelegd in onze Regionale Structuurvisie (RSV) en Intergemeentelijk Structuurvisie Greenport (ISG). Deze reactie treft u aan middels deze brief. Daarnaast zullen enkele gemeenten van Holland Rijnland aanvullend hierop, separaat reageren op aspecten met een meer lokaal karakter. Wanneer u de reactie van alle gemeenten naast die van Holland Rijnland legt, treft u de volledige reactie van de regio.

In grote lijnen kunnen wij ons vinden in de door u opgestelde ontwerp Provinciale Structuurvisie en ontwerp Provinciale Verordening. De Provinciale en Regionale Structuurvisie komen op veel punten overeen. Toch zijn er onderwerpen die niet corresponderen met onze RSV en die wij graag onder uw aandacht willen brengen. Wij houden daarbij zo veel mogelijk de door u in de PSV gehanteerde thema's aan.

1. Sturingsfilosofie

Bij de totstandkoming van deze visie heeft er overleg plaats gevonden tussen provincie, regio's en gemeenten. Belangrijk punt wat betreft deze Provinciale Structuurvisie is de sturingsfilosofie, in het kader van de relatief nieuwe Wet ruimtelijke ordening (nWro). Oftewel, wat is van provinciaal belang en wat is van lokaal of regionaal belang? Hoe verhouden provinciale plannen zich in dat kader tot regionale en lokale, ruimtelijke plannen? En wat betekent het uitgangspunt 'decentraal wat kan, centraal wat moet' straks in de uitvoeringspraktijk?

De discussie tijdens de diverse regionale, bestuurlijke tafels en die tussen provincie en de Vereniging voor Zuid-Hollandse gemeenten (VZHG) heeft geleid tot enige verheldering hierin. Volgens ons is het voortraject van deze discussie nog niet afgerond. Belangrijk voor onze regio zijn de afspraken in de RSV (vastgesteld op 24 juni 2009) en in de ISG,

vastgesteld op 17 december 2009. In de ISG zijn de gemeenten Hillegom, Noordwijk, Teylingen, Noordwijkerhout, Lisse en Katwijk tot een akkoord gekomen over de herstructurering van de Greenport, een uiterst complexe materie, waarover ook uitvoerig is overlegd met de provincie. Met de gedeputeerden Veldhuijzen en Van Dijk is over de invulling van de herstructurering en het bollengrondcompensatiebeginsel overleg gevoerd. Op korte termijn ontvangt u zoals afgesproken de verdere uitwerking van het bollengrondcompensatiebeleid.

Ons verzoek is om de systematiek ten aanzien van herstructurering en compensatie van de bollengrond uit het ISG, inclusief het ruimtelijk streefbeeld van de ISG, expliciet in de PSV te onderschrijven, zodat de uitvoering daarvan in de Duin- en Bollenstreek, past binnen het provinciale beleid. Daarmee wordt voorkomen dat er later alsnog onduidelijkheid of discussie ontstaat over de aanpak van de herstructurering in het ISG-gebied en de uitvoering van de afspraken over woningbouw in het buitengebied. Daarmee wordt ook duidelijk dat in het ISG-gebied een andere systematiek wordt gevolgd dan de Ruimte voor Ruimteregeling zoals die door de provincie wordt gehanteerd. Feitelijk is er sprake van een verbijzondering van dit beleid, waarbij rekening wordt gehouden met de doelstelling om in delen van het gebied het open landschap te herstellen en dus geen vervangende woningbouw op het perceel toe te staan waar sloop van opstallen plaatsvindt, maar via het bollengrondcompensatiesysteem elders in het gebied. Wij ondersteunen als regio voor het overige de Ruimte voor Ruimteregeling, maar zien in de uitvoering graag de mogelijkheid voor maatwerk voor gemeenten.

2. Aantrekkelijk concurrerend internationaal profiel

Algemeen

U geeft aan zowel de goede woon-, werk- en leefomgeving verder uit te bouwen en tegelijkertijd de economische positie te verbeteren. Een ambitieuze en lastige doelstelling. Wij verzoeken u in het economische verhaal de sociaaleconomische component (werkgelegenheid, scholing, inkomen, e.d.) toe te voegen, van groot belang voor een goed functionerende kenniseconomie.

Kantoorlocaties

Gesteld wordt dat kantoren in principe gebouwd moeten worden in het gebied binnen de invloedssfeer van het Zuidvleugelnet. Wij omarmen dit principe maar hebben in onze regio te maken met twee atypische Stedenbaanstations: Sassenheim en Hillegom. Dat zijn gebieden waar door ons geen kantoorlocaties zijn gepland. Bovendien hebben we in onze kantorenstrategie (2006) afgesproken een aanzienlijk deel van onze kantorenopgave langs de A4 (Leiden, Leiderdorp en Zoeterwoude) te bouwen, naast een verdere concentratie rond Leiden Centraal en in het gebied tussen Leiden Centraal en de A44 (Leiden Bio Science Park). Uit kaart 6 van de Ontwerpverordening kan worden afgeleid dat er geen sprake is van strijdigheid is met uw plannen. Is dat een juiste conclusie?

Greenport Duin- en Bollenstreek

Voor ons is de ISG leidend voor de ontwikkeling van de Duin- en Bollenstreek. Wanneer wij nu de Provinciale Structuurvisie bezien, bemerken we enige strijdigheden en omissies op. Zo wordt er wel gesproken over het areaal bollengrond, maar wordt deze niet overal in de Structuurvisie juist weergegeven; wij gaan uit van minimaal 2.625 hectare eerste klasse

bollengrond. Wanneer gesproken wordt over de Greenport gaat het niet alleen om bedrijven in de bollenteelt, maar ook om andere, Greenportgerelateerde bedrijven. Daar dient ruimte voor ontwikkeld te worden. Belangrijk is de noodzaak van herstructurering van de Greenport. Dat wordt uit de huidige beschrijving niet duidelijk.

Ten slotte wordt gesproken over 'de regio verkent hoe deze compensatie op andere wijze ingevuld kan worden' (p. 115 PSV). In de ISG is duidelijk omschreven hoe met compensatie van bollengrond omgegaan gaat worden. Wij gaan uit van volledige compensatie van bollengrond en bespreken graag samen met u de wijze waarop dat kan gebeuren.

In de ontwerp Verordening Ruimte (artikel 4, lid 2) staat dat buiten de concentratiegebieden bollenteelt geen bestemming aangewezen mag worden die vestiging van bollenbedrijven mogelijk maakt. In ons beleid is het hele Duin- en Bollengebied concentratiegebied. In de ISG is voorzien dat graslanden zonder beschermde status vanwege de waarde voor weidevogels, omgezet kunnen worden in (eerste klas) bollengrond, er moet tenslotte wel ruimte zijn voor compensatie. Wij constateren dat de volgende locaties in de diverse provinciale kaarten nog niet als compensatiegebied bollenteelt zijn benoemd (zie kaart Vitale Greenport in de ISG, 2009):

- ten noorden van de psychiatrische inrichting Sancta Maria, het gebied De Blink;
- in de Zwitterpolder tussen de kernen Noordwijk en Teylingen;
- ten noordoosten van de kern Katwijk, ten westen van de A44 nabij De Driesprong;
- ten noorden van de glastuinbouwlocatie Kloosterschuur-Trappenberg;
- de Zemelpolder ten zuiden van de kern Lisse;
- in het noordwesten van Teylingen.

In de ontwerp Verordening Ruimte verzoeken wij u deze gebieden op kaart 3 als zoekgebied bollenteeltgebied aan te duiden of het hele bollengebied Duin- en Bollenstreek aan te wijzen als bollenconcentratiegebied.

Glastuinbouw

Wij begrijpen dat u als provincie de noodzaak onderzoekt van de mogelijkheid voor een nieuwe glastuinbouwlocatie. Daarvoor zijn Oostflakkee en Kaag en Braassem aangewezen. Reeds eerder hebben wij schriftelijk onze zienswijze aan u doen toekomen over Kaag en Braassem. Kort samengevat komt het er op neer dat wij een dermate grote uitbreiding niet aanvaardbaar achten gezien het feit dat dit gebied deel uitmaakt van het Groene Hart en tevens een stiltegebied is. Daarom verzoeken wij u om op de Functiekaart de het symbool 'zoeklocatie glastuinbouw' onder het Braassemermeer, weg te halen.

Daarnaast onderkennen wij ook het belang van een sterke Greenport en gaan daarover graag met u in gesprek over de passendheid van de voorgestelde glastuinbouwontwikkeling in het licht van rijks- en regionaal beleid. Ter ontwikkeling van de Greenports en van het Groene Hart willen we u vragen een meer beperkte ontwikkeling in de Veenderpolder serieus in overweging te nemen.

Het overleg over het omspuiten van graslanden en transformatie van glastuinbouwlocatie De Woerd loopt momenteel nog. Voor deze laatste is het voor Holland Rijnland van belang dat compensatie kan worden gevonden binnen het toeleveringsgebied van de veiling Flora Holland (locatie Rijnsburg), omdat het hier gaat om een duidelijk begrensd gebied.

3. Duurzame en klimaatbestendige Deltaprovincie

Eén van de hoofdambitie van de PSV is een "duurzame en klimaatbestendige Deltaprovincie". Duurzaamheid wordt door u in de PSV echter erg smal gedefinieerd – het lijkt de provincie in de PSV alleen te gaan om energie/CO² en water. Dat terwijl de provincie in het programma Leren voor Duurzame Ontwikkeling een bredere visie op duurzaamheid hanteert.

Volgens het milieubeleid en klimaatprogramma in de regio's Holland Rijnland en Rijnstreek verstaan we onder duurzame ontwikkeling veel meer. Volgens die kaders is duurzaamheid integraal (People Planet Profit) en gebiedsgericht (uitgaan van de kansen en bedreigingen van het specifieke gebied in kwestie). Die integrale en gebiedsgerichte aanpak van gemeenten wordt bovendien door de provincie Zuid-Holland ondersteund en ook actief uitgedragen. Daarom zou de PSV expliciet dienen te vermelden dat u, bij het concreet maken van duurzaamheid in de ruimtelijke ordening, deze integrale en gebiedsgerichte aanpak van gemeenten voorstaat en ondersteunt. Juist die vertaalslag van het niveau van de PSV naar de ruimtelijke ordening op gemeentelijk niveau, is gebaat bij volmondige steun en duidelijkheid over die aanpak. Deze aanpak wordt onder meer uitgewerkt in een faciliteringsprogramma 'Kwaliteitsimpuls Ruimte en Milieu 2009-2013', dat door provincie en regionaal samenwerkende gemeenten wordt gedragen. Wij missen in de PSV een verwijzing naar deze afspraken.

Deze gebiedsgerichte lokale aanpak is des te belangrijker omdat het beleid van compacte verstedelijking uit de PSV lokaal een achteruitgang van het woon- en leefklimaat kan betekenen, zoals de MER ook aangeeft. Dat terwijl een aantrekkelijk woon- en leefklimaat één van de andere doelen van de PSV is, juist vanwege het 'aantrekkelijk en concurrerend internationaal profiel'. Om met deze mogelijke tegenstelling om te gaan hebben gemeenten en provincie beleid ontwikkeld waarin een duurzame integrale en gebiedsgerichte aanpak centraal staat bij gebiedsontwikkeling. De gemeenten in de regio's Holland Rijnland en Rijnstreek willen hierbij meer dan de wettelijke basiskwaliteit. Dit streven komt voort uit het regionale Milieubeleidsplan en het Klimaatprogramma, die door de gemeenteraden zijn vastgesteld. Daarom zien wij als gemeente het als onze rol om lokaal afwegingen te maken m.b.t. een optimale leefomgevingskwaliteit. Wij zouden graag zien dat u de centrale rol van gemeente en regio duidelijk benoemt en erkent. Dat past ook binnen de sturingsfilosofie van de nWro, 'decentraal wat kan, centraal wat moet'.

Voor de kwaliteit van de leefomgeving gaat u in de PSV uit van de 'basiskwaliteit', het wettelijk minimum. Dat is opvallend, aangezien het vigerende provinciale Beleidsplan Groen, Water en Milieu eigen ambities voor gezondheid en veiligheid verwoordt. Dit Beleidsplan Groen, Water en Milieu loopt tot 2010. Het is niet duidelijk hoe het beleid op deze terreinen doorwerkt in de PSV. Wij verzoeken u om de doorwerking van het Beleidsplan Groen, Water en Milieu in de PSV te verduidelijken in paragraaf 1.4, 'samenhang met andere plannen'. Daarnaast wordt het beleid voor HMC-bedrijven erg strikt uitgewerkt (zie p.67: "Gezien het belang van de HMC-bedrijven is de (milieu)ruimte voor dit type bedrijven van provinciaal belang. Uitgangspunt voor bestemmingsplannen blijft het mogelijk maken van de hoogst mogelijke categorie op het bedrijventerrein."). Wij zijn eens met het provinciaal belang (ruimte voor HMC) maar achten de formulering van het betreffende artikel 8, lid 3 in de Verordening te stringent. Volgens dit artikel kan alleen wegens toekomstige ontwikkelingen van deze regel worden afgeweken, terwijl wij niet willen uitsluiten dat er ook andere redenen zijn om tot een andere milieucategorisering te komen. In sommige gebieden is bijvoorbeeld transformatie aan de orde (bijvoorbeeld in de Oude Rijnzone). Wij stellen daarom concreet voor om het woord 'bijvoorbeeld' in de Verordening toe te voegen voor 'toekomstige ontwikkeling'.

Artikel 11 lid 2 van de Verordening kan zo worden uitgelegd dat de provincie een toetsende rol houdt voor alle plannen waarin externe veiligheid en rol speelt, en dat verantwoording van het groepsrisico verplicht volgens de CHAMP-methodiek moet gebeuren. Wij kunnen ons niet vinden in deze algemene verplichting. Verdere uitwerking over wanneer welke verplichting nodig is, zal een plek krijgen in het nog op te stellen provinciale beleidskader. Verdere uitwerking hiervan vindt plaats binnen reeds bestaande overlegstructuren.

Op kaart 4.6.3.b staan de 35KE en 20KE zones van Rotterdam Airport aangegeven. Wij gaan er van uit dat de zones rondom Schiphol niet zijn aangegeven op deze kaart, aangezien dat reeds op rijksniveau is geregeld. Is dat een juiste constatering? Wanneer dat praktisch werkbaar is, zouden we graag zien dat de geluidszones ook zichtbaar op de kaart weergegeven worden, net zoals dat bv. met Natura 2000 wordt gedaan.

4. Divers en samenhangend stedelijk netwerk

Bebouwingscontouren

Ten aanzien van het door u gestelde over de bebouwingscontouren, hebben wij de volgende specifieke opmerkingen voor gebieden (op basis van de diverse kaarten):

- In Noordwijk-binnen aan de zuidoostpunt (ten westen van de Herenweg) is een nieuwbouwlocatie niet weergegeven op de kaarten. Deze locatie staat zowel in de RSV als ISG vermeld als uitbreiding woningbouw. Wij stellen voor de bebouwingscontour weer te geven zoals vermeld in deze regionale plannen;
- In de ISG staan twee uitleggebieden aangegeven bij de Pastoorslaan Hillegom: ten noorden hiervan een bedrijventerrein en ten zuiden woningbouw. Wij missen deze uitleglocaties in uw Structuurvisie en stellen voor deze locaties op te nemen;
- In onze Regionale Structuurvisie staat de locatie Zwethof (Zoeterwoude) aangegeven als uitbreidingslocatie. Wij missen deze locatie in uw Structuurvisie en stellen voor deze alsnog op te nemen;
- Op diverse plekken zijn sportvelden niet binnen de rode contour opgenomen. Wij verzoeken u deze binnen de contour te brengen of indien u deze buiten de contour wilt handhaven, een eenduidige functie te geven:
 - Ten noorden van de kern Noordwijkerhout (staat nu op de functiekaart als recreatiegebied);
 - Bij de Achterweg bij de kern Noordwijk (staat nu op de functiekaart als bollenteelt);
 - Tussen de Keukenhof en de kern Lisse het zuidelijke gebiedje (staat nu op de functiekaart als recreatiegebied).

Stedelijke detailhandelstructuur

Gesteld wordt dat het huidige detailhandelsbeleid wordt voortgezet, zoals dat is neergelegd in de Provinciale Structuurvisie Detailhandel Zuid-Holland 2007. Echter, de locatie voor Perifere DetailhandelsVestigingen (PDV) in de Noordelijke Bollenstreek, die in deze visie wordt genoemd, is niet opgenomen op kaart 8 perifere detailhandel in de PVR. We verzoeken u deze locatie alsnog op te nemen. (p. 66, PSV; p. 31 PVR)

Kantorenlocaties

Holland Rijnland omarmt het Programma Stedenbaan. De integrale benadering van ruimtelijke ordening en verkeer en vervoer die binnen dit programma centraal staat, achten we van groot belang voor de leefbaarheid.

In de PSV geeft u aan dat u de ontwikkelingen binnen Stedenbaan belangrijk vindt. Helaas wordt de uitvoering van het programma Stedenbaan belemmerd door artikel 7 in de PVR. Daarin is namelijk opgenomen dat buiten de cirkel van 800 meter rondom de op kaart 6 aangeduide haltes van hoogwaardig openbaar vervoer geen bestemmingen aangewezen mogen worden voor nieuwe kantorenlocaties. Binnen Stedenbaan zijn invloedsgebieden vastgesteld die verder rijken dan deze 800 meter. Zo ligt een aanzienlijk deel van onze kantorenopgave in het gebied tussen Leiden Centraal en de A44 (Leiden Bio Science Park) buiten deze 800 meterzone. Wij gaan er vanuit dat uw verordening wordt aangepast aan de invloedsgebieden, zoals de door u ingestelde Bestuurlijke Commissie Stedenbaan heeft vastgesteld (p.68 PSV; p.15, p.29 PVR). Daarnaast merken wij op dat niet alle HOV-haltes

staan aangegeven op kaart, waardoor het aantal mogelijke vestigingslocaties onnodig wordt beperkt. Wij verzoeken u om alle HOV-locaties op te nemen in de Provinciale Structuurvisie.

Voldoende aanbod in verschillende woonmilieus

Bij de ambities horend bij dit provinciaal belang missen we de constatering dat er voldoende woningen moeten worden gebouwd. In onze regio is er nog steeds een groot kwantitatief tekort. Het oplossen daarvan is onze prioriteit, ook om bij te dragen aan de beroepsbevolking die in de Zuidvleugel zo hard nodig is (p. 74 en p. 134 PSV).

U constateert dat het *sturen op woonmilieus* geen eenvoudige opgave is, en dat samen met partners onderzocht moet worden hoe dat gericht kan (p.138 PSV). Tegelijkertijd stelt u dat afspraken over gewenste woonmilieus gemonitord moet worden (p.137 PSV). De noodzaak om te komen tot een kwalitatief goed aanbod staat ook bij Holland Rijnland niet ter discussie. Echter, we achten het wenselijker om eerst te bepalen of en hoe woonmilieus te beïnvloeden zijn alvorens er, mogelijk onrealistische, afspraken over te maken.

Transformatiegebieden

Wij missen in de Structuurvisie (en bijbehorende functiekaarten) een tweetal transformatiegebieden:

- In Katwijk is dat het deel Valkenburgseweg van het gebied 'het Eiland': het is ongewenst om midden in een woonwijk een bedrijventerrein aan te houden. Daarom is in de gemeente besloten dit gebied aan te wijzen als transformatiegebied van bedrijventerrein naar wonen;
- In Hillegom zien we, zoals in eerdere versies van de PSV wel het geval was, graag de Ringvaart en Berbée opgenomen als transformatielocaties, evenals het gebied Horst ten Daal/Sportpark Weerestein.

Landelijk Wonen

Wij waarderen dat u in overleg met de regio's en gemeenten criteria gaat opstellen voor landelijk wonen. Voor de Duin- en Bollenstreek stellen we voor om de ISG als uitgangspunt te nemen. Deze heeft immers ten doel dat alle ruimtelijke ontwikkelingen bijdragen aan de economische vitaliteit van de Greenport, landschappelijke kwaliteitsverbetering en versterking van recreatie en toerisme. Bovendien wordt ze gedragen door de betreffende gemeenten en de regio (p. 135 PSV; p.12, artikel 2 lid 5 PVR).

Percentage sociaal differentiëren per regio

U besluit om te onderzoeken 'of sturing op 30% van de totale productie per regio de juiste manier is om de gewenste differentiatie te realiseren' (p. 138 PSV). Holland Rijnland vindt van niet, omdat er onvoldoende rekening wordt gehouden met de verschillen in vraag binnen de regio en de zeer beperkte mogelijkheden voor het zgn. 'gespiegeld bouwen'. Regionaal hanteren we het streven van 30% per gemeente, m.u.v. Leiden en Katwijk omdat daar de voorraad sociale woningen duidelijk boven dat de 30% ligt. Daarnaast geldt in de regiogemeenten een ondergrens voor de omvang van de sociale sectorvoorraad. In elke gemeente dient die omvang tenminste 1,5x de omvang van de primaire doelgroep te zijn.

5. Vitaal, divers en aantrekkelijk landschap

Ecologische Hoofdstructuur (EHS)

Ten aanzien van de EHS zijn 37 verbindingen en 3 deelverbindingen vervallen. In de brief aan de Statencommissie Groen, Water en Milieu van 13 juli 2009 is aangegeven dat deze verbindingen negatief scoorden op provinciale verantwoordelijkheid, ecologische effectiviteit en/of fysieke en/of financiële haalbaarheid.

Het verbaast ons dat de provincie de ecologische verbindingen heeft kunnen toetsen zonder input van de gemeenten en Hoogheemraadschappen. In de Structuurvisie staat slechts dat een aantal verbindingen is geschrapt en niet welke dat zijn. Ook in de notitie "Van oud naar nieuw" zijn de ecologische verbindingzones die zijn vervallen, niet aangegeven als gewijzigd beleid.

Op basis van de beschikbare informatie zien wij geen andere motivatie voor het schrappen van de verbindingen dan een financiële. Aangezien het gaat om verbindingen die al sinds 1998 vastliggen, hadden wij een zorgvuldigere aanpak verwacht.

Wij verzoeken u alle verbindingen die geschrapt zijn in Holland Rijnland vooralsnog in stand te houden. Deze verbindingen zijn de basis van onze Regionale Structuurvisie en ons Regionaal Groenprogramma. De overweging dat een ecologische verbinding niet belangrijk is voor de kwaliteit van de EHS delen wij in veel gevallen niet. Door het schrappen van verbindingen ontstaan op een aantal plaatsen binnen Holland Rijnland losse kleine natuurgebiedjes, die geen verbinding hebben met andere natuurgebieden. De ecologische waarde van deze niet-aangesloten natuurgebieden komt hierdoor in gevaar. De ecologische verbindingen, die dit voorkomen, hebben in onze visie juist een hoge ecologische effectiviteit. De volgende gebieden raken geïsoleerd: het Natura 2000 gebied in de duinen tussen de kernen Noordwijk en Katwijk, de natuurgebieden in de Kagerplassen, de Wijde Aa, het Braassemermeer en de Geerpolderplas. Ook lopen een aantal ecologische verbindingen dood: de ecologische verbinding langs de Leidse Trekvaart op Polder Hoogeweg, de verbinding duinen-Keukenhof-Haarlemmermeer op de Ringvaart Haarlemmermeer. Ook dit tast de ecologische kwaliteit van de EHS in haar geheel aan.

De ecologische verbinding Leeuwenhorst is in de ISG aangegeven als 'Zoekgebied voltooiën en deels aanpassen ecologische verbindingen Kust - Groene Hart en Haarlemmermeer'. Wij verzoeken u de definitieve ligging van deze verbinding in nader overleg met de gemeenten Noordwijk en Noordwijkerhout te bepalen, mede in verband met de ontwikkeling van het Landgoed Dyckenburch in Noordwijkerhout.

De ecologische verbinding Ringvaart Haarlemmermeer staat wel op de functiekaart maar niet op de kaart 4 bij de Verordening Ruimte. We verzoeken u de verordening hierop aan te passen.

Stiltegebieden

De relatie tussen 'Milieubeschermingsgebieden voor stilte' van kaart 10 bij de Verordening Ruimte en de indicatieve aanduiding 'stiltegebied' op de Kwaliteitskaart is onduidelijk. In de PSV is ook sprake van 'relatieve rustgebieden'. Deze komen op geen enkele kaart voor. Wij verzoeken u aan te geven wat de diepere bedoeling is van deze aanduiding.

Molenbiotoop

De regels en eisen rondom de molenbiotoop, zoals opgenomen in artikel 13 van de Verordening Ruimte, kunnen voor problemen zorgen in het stedelijk gebied. Het absoluut op de voorgrond stellen van de belangen van de molenbiotoop past in onze optiek niet binnen de noodzakelijke afweging van verschillende belangen die bij binnenstedelijke ontwikkeling aan

de orde zijn. We vragen of u een ontheffingsregeling kunt opnemen voor intensieve binnenstedelijke ontwikkelingen op knopen en HOV-locaties. Ook in binnenstedelijke (herstructurerings)gebieden kan de strikte handhaving van de nu voorgeschreven eisen ten aanzien van de molenbiotoop leiden tot niet-wenselijke resultaten (p.90 PSV; p.18, 19, 34 PVR).

6. Stad en land verbonden

Als regio zien we veel in de visie om stad en land met elkaar te verbinden. Dat willen wij graag ook doen met de gehele verstedelijkte As Leiden Katwijk (ALK) en haar omgeving. In uw visie missen we echter nog een verbinding tussen de ALK en het noorden van Leiden en Katwijk.

Daarnaast staan er nog verschillende zaken niet goed op de kaart. Wij verzoeken u:

- de Boterhuispolder en polder Achthoven als recreatiegebied in provinciaal landschap op kaart 4.8.1.a op de functiekaart en op kaart 2 bij Verordening toe te voegen;
- de volgende recreatiegebieden toe te voegen op de functiekaart en kaart 2 bij de Verordening Ruimte:
 - Noordwijk (Middengebied)
 - Teylingen (Rodemolenpolder)
- de kwalificatie 'kroonjuweel' in 'topgebied' toe te voegen aan het zuidelijk deel van de Boterhuispolder (Leiderdorp) (kwaliteitskaart 2020). Deze kwalificatie op de kaart geldt overigens wel voor het overige deel van het gebied;
- het Ghoybos in Kaag Braassem aan te geven als recreatielandschap op de kwaliteitskaart;
- duidelijkheid te scheppen over waar het gebied polder Achthoven (Leiderdorp) nu onder valt; is dat het Hollandse Plassengebied (zoals op de kaart aan staat gegeven) of het Land van Wijk en Woude ligt (waar de bestuurlijke overlegstructuur op is gestoeld)?;
- De landgoederlandschappen bij Oegstgeest (kasteel Endegeest en kasteel Poelgeest) en Warmond (Huis te Warmond) toe te voegen op de kwaliteitskaart;
- Het cultuurhistorisch bebouwingslint langs de Achthovenerweg (Leiderdorp) toe te voegen op de kwaliteitskaart;
- Het geplande recreatieve transferium in Zoeterwoude ter hoogte van de huidige carpoolplaats bij afrit 7 van de A4 op te nemen op de kwaliteitskaart;
- De Overveerpolder en Elsgeesterpolder bij Oegstgeest verwijderen op de kaart als mogelijk te bebouwen gebied.

Duin, Horst en Weide en de provinciale landschappen

De Rijksbufferzone Den Haag-Leiden-Zoetermeer valt volgens u uiteen in twee aparte provinciale landschappen. De Regio Holland Rijnland en het Stadsgewest Haaglanden werken op dit moment met de betrokken stakeholders aan een uitvoeringsstrategie voor deze hele Rijksbufferzone. Daarbij is de waarde van de unieke opeenvolging van landschappen tussen kust richting droogmakerij en veenweiden in het Groene Hart, een belangrijke drager. Wij nemen aan dat de verdeling van de rijksbufferzone over twee provinciale landschappen deze ontwikkeling niet in de weg staat.

U geeft aan dat de provincie het initiatief zal nemen om voor alle provinciale landschappen een overkoepelende strategie uit te werken. Wij zijn verheugd dat de provincie dit nu ook op gaat pakken en nemen aan dat dit in overleg met de regio's en andere betrokken stakeholders zal gebeuren.

Verblijfsrecreatie

U geeft aan dat (verblijfs-)recreatie een kansrijke mogelijkheid is voor landbouwbedrijven die niet verder kunnen uitbreiden en/of geconfronteerd worden met ruimtelijke beperkingen

(p. 78 PSV). Daarnaast geeft u aan dat de vestiging van verblijfsrecreatie is uitgesloten in provinciale landschappen (p. 80 PSV), omdat daar het accent ligt op de bruikbaarheid voor de recreërende stedeling. Ons voorstel zou zijn om bij de uitsluiting van verblijfsrecreatie binnen provinciale landschappen toe te voegen: 'met uitzondering van kleinschalige verblijfsrecreatie als nevenactiviteit op agrarische bedrijven'.

Intensieve dagrecreatie en bebouwing voor extensieve recreatie

In de PSV geeft u aan nabij de steden in de provinciale landschappen de culturele en toeristische voorzieningen te versterken, aan het recreatief netwerk te werken en de recreatietekorten sterk te verminderen. Bebouwing voor extensieve recreatie of intensieve openluchtrecreatie is echter buiten de bebouwingscontour niet toegestaan (Verordening artikel 2 lid 1). Hierop is wel ontheffing te krijgen (Verordening artikel 3 lid 3), maar binnen een rijksbufferzone moet hiervoor een aanwijzing zijn gegeven binnen de PSV. Om in de toekomst de mogelijkheid te hebben recreatieve trekpleisters en transferia - inclusief bebouwing zoals een informatiecentrum, theehuis of kanostalling - te ontwikkelen binnen de rijksbufferzone Den Haag-Leiden-Zoetermeer, vragen wij u hiervoor een aanwijzing te geven in de PSV.

Zweefvliegen

Wij constateren dat de Grote Polder nabij Zoeterwoude is aangewezen als zoekgebied voor een zweefvlieglocatie. Wij vinden dit geen logisch gebied hiervoor gezien de landschappelijke en agrarische functie van dit deel van het Groene Hart, dat we juist willen blijven beschermen. Wij verzoeken dan ook om deze locatie te schrappen als zoeklocatie voor zweefvliegen, en de Grote Polder ook in de toekomst niet meer in verband te brengen met stedelijke ontwikkeling.

Mobiliteit

De *Noordelijke Randweg Rijnsburg* wordt wel genoemd in de PSV maar staat niet op de functiekaart. Wij hebben deze verbinding wel opgenomen in onze RSV, als regionale verbinding ter verbetering van de bereikbaarheid van de kust, de zuidelijke Greenport, Flora Holland en ontlasting van de woonkern. Voor verdere onderbouwing verwijzen wij hierbij naar de zienswijze van de gemeente Katwijk.

Ten aanzien van de *snelweg A44* merkt u op: "... wil Zuid-Holland dat de A44 een regionale weg wordt". Het verlagen van de snelheid betekent niet dat het een regionale weg wordt. Dit is een voorbarige conclusie. Momenteel is nog niet duidelijk wat de verdere ontwikkeling wordt van de A44 als gevolg van de aanleg van de Rijnlandroute. De komende tijd is daar nog afstemming over nodig tussen Rijk, provincie en regio. Momenteel zijn regio en provincie druk bezig om de verschillende mogelijkheden van een Noordelijke Ontsluiting Greenport (NOG) te verkennen. In de Provinciale Structuurvisie wordt aandacht besteed aan de Greenports en aandacht aan mobiliteit. In de NOG gaat het om de verbetering van de mobiliteit binnen de Greenport Duin- en Bollenstreek. Deze belangrijke oost-west verbinding zien we echter nauwelijks terug in de Structuurvisie. Graag zouden wij zien dat u hierover de huidige stand van zaken opneemt.

Daarnaast pleiten we voor *het doortrekken van de N205 naar de N208* (en de A44), nabij Lisse. Dit in verband met de geplande woningbouw bij Lisserbroek (Westflank Haarlemmermeer) en de verwachting dat nieuwe bewoners wat betreft voorzieningen mogelijk georiënteerd zullen zijn op Lisse. Momenteel is er maar één verbinding over de Ringvaart (de brug bij Lisserbroek) en mogelijk is dat op termijn onvoldoende.

Openbaar Vervoer

Als regio hebben wij op 24 juni 2009 de OV visie Holland Rijnland vastgesteld. Daarin wordt een beeld geschetst van de gewenste ontwikkelingen op het gebied van het openbaar vervoer in de regio. Het geeft de naar onze mening de noodzakelijke en gewenste infrastructuurprojecten weer die nodig zijn om het OV in de regio te verbeteren.

Op de functiekaart staat een OV-verbinding Noordwijk, Voorhout, Sassenheim, met als toevoeging 'voorlopig bus'. Het suggereert dat hier op termijn een railverbinding zou kunnen worden aangelegd. Opvallend is dat deze verbinding geen aansluiting heeft op het nieuwe station Sassenheim en bij de gemeentegrens van Teylingen stopt. Momenteel is Holland Rijnland trekker van de studie die samen met de vervoersautoriteiten is opgepakt (de provincies Noord- en Zuid-Holland en de Stadsregio Amsterdam) naar de OV-corridor Bollenstreek-Schiphol/Amsterdam. De verbinding tussen Sassenheim, Lisse en Schiphol staat nog niet op de kaart ingetekend.

Ook de verbindingen Leiden - Leiderdorp en Leiden - Zoetermeer (Meerlijn Noord en Zuid uit de OV-visie) zouden volgens ons moeten worden opgenomen in de Structuurvisie. Als deze verbindingen zijn onderdeel van de OV-visie van Holland Rijnland en onderdeel van het Zuidvleugelnet.

De verbinding Nieuw Vennep - Lisse - Sassenheim staat ingetekend als ambitie voor 2040. In onze visie wordt deze echter vóór 2020 gerealiseerd. Temeer daar er vanuit de Mobiliteitsaanpak € 35 mln. ter beschikking is gesteld om deze OV-verbinding te realiseren (incl. Noordwijk-Sassenheim). De route van deze verbinding ligt nu ten oosten van Lisse ingetekend. Er zijn echter nog meerdere opties open, die mede afhankelijk zijn van de uitwerking van de woningbouw in de Haarlemmermeer.

Ook de andere busverbindingen in onze regio staan als ambitie voor 2040 ingetekend, terwijl in de OV-visie Holland Rijnland het streven is om de belangrijke verbindingen in 2020 gerealiseerd te hebben. De verbinding Noordwijk – Sassenheim staat echter op de functiekaart (2020) weer als HOV-verbinding ingetekend. De twee kaarten zijn dus niet met elkaar in overeenstemming.

De verbinding die van Sassenheim naar Leiden West lijkt met een boog om Oegstgeest en Rijnsburg heen lopen. In de OV-visie Holland Rijnland zijn verbindingen opgenomen om juist Oegstgeest en Rijnsburg te ontsluiten. Beiden lopen naar Leiden CS en niet naar het transferium.

De Meerlijnen uit de OV-visie Holland Rijnland ontbreken nog in het rijtje over het Zuidvleugelnet. Meerlijn-Noord van Leiden -Leiderdorp; Meerlijn zuid van Leiden - Zoetermeer. Deze lijnen hebben een grote vervoerswaarde. Daarnaast willen we opmerken dat de buscorridor Alphen-Schiphol geen onderdeel is van de corridor Bollenstreek – Schiphol, zoals nu wel staat aangegeven.

Wij missen de spoorverdubbeling Leiden -Utrecht in de beschrijving van verbeteren nationaal spoorwegnet. Deze spoorverdubbeling komt ook niet op de kaarten voor, zelfs niet in de ambities voor 2040. Wij dringen er sterk op aan deze verbinding op te nemen, zo mogelijk nog ruim voor 2040.

RijnGouwelijn-West

Als regio constateren we dat de RijnGouwelijn-West nog niet op eenzelfde wijze in de plannen en kaarten van Provinciale Structuurvisie is opgenomen. Wij verzoeken u om de RijnGouwelijn-West aan te passen zoals is afgesproken in de concept-bestuursovereenkomst RGL-West, dat wil zeggen dat het tracé loopt van Leiden tot aan de kust in Katwijk en Noordwijk, conform het AB-besluit van deze zomer. Tevens is er over de inpassing van de RGL in Katwijk een Nader Onderzoek geweest, waarvan de resultaten zijn opgenomen in dit akkoord en ook overgenomen dienen te worden in de Provinciale Structuurvisie. Het afgesproken eindpunt in Katwijk is de Badstraat en niet zoals op de kaart staat aangegeven de Boulevard.

RijnlandRoute

De teksten ten aanzien van de MIRT-verkenning (p. 118 PSV) zouden nog aangepast moeten worden op basis van de besluitvorming in BO MIRT en de huidige stand van zaken.

Daarnaast zouden ook de kaarten nog aangepast moeten worden op basis van de afspraken uit het IBHR: De Rijnlandroute is ter hoogte van Knoop Leiden-West niet via de knoop, maar met een soort by-pass onder de knoop langs getekend. De bestuurlijke voorkeursvariant zoals die bij het BO-MIRT van 28 oktober is vastgesteld, gaat echter uit van een RijnlandRoute die volledig aangesloten wordt op de Knoop Leiden-West. Bij de kaart met (inter)nationale en Randstedelijke verbindingen missen we de RijnlandRoute, die duidelijk te kenmerken is als een Randstedelijke verbinding.

Hoogachtend,
de plaatsvervangend secretaris,
Holland Rijnland

de voorzitter
Holland Rijnland

M.J. Lamboo

J.J. Lenferink